

Юлія Кирсанова

Складання благодійними організаціями річної фінансової звітності:

**ВИМОГИ
законодавства,
практичні приклади**

Український
Форум
Благодійників

2020

№	Назва розділу	Стор.
	Вступ	3
1.	Законодавче забезпечення порядку складання фінансової звітності	4
2.	Теоретичні засади складання річної фінансової звітності	5
2.1.	Умови та критерії обрання форми фінансової звітності	5
2.2.	Вимоги до складання фінансової звітності	7
2.3.	Порядок та строки подання фінансової звітності в контролюючі органи	7
2.4.	Відповідальність за неподання / несвоєчасне подання фінансової звітності	8
2.5.	Порядок відображення благодійної та гуманітарної допомоги в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності	9
2.6.	Особливості формування фінансових результатів у бухгалтерському обліку благодійних організацій	10
2.7.	Порядок відображення курсових різниць у фінансовій звітності	11
2.8.	Відповідність показників звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації та звіту про фінансові результати (форма 2-м/2-мс)	12
3.	Практичні засади складання річної фінансової звітності (таблиця 1, таблиця 2), приклад заповнення фінансової звітності (форма 1-м, форма 2-м)	13–32

Вступ

Розроблений аналітично-практичний матеріал **«Складання благодійними організаціями річної фінансової звітності: вимоги законодавства на практичних прикладах»** допоможе благодійним організаціям скласти якісну фінансову звітність, яка є фінансовим «обличчям» та показником прозорості діяльності неприбуткової організації.

Це видання буде в нагоді бухгалтерам та фінансовим менеджерам у процесі пошуку рішень щодо відображення різноманітних господарських операцій благодійної організації у фінансовій звітності.

Матеріал містить лише підкріплену різноманітними нормативними актами інформацію.

1. Законодавче забезпечення порядку складання фінансової звітності

1. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 5 лип. 2012 р. № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>
4. Про гуманітарну допомогу : Закон України від 22 жовт. 1999 р. № 1192-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
6. Про порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги : наказ М-ва фінансів України від 14 груд. 1999 р. № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0915-99#Text>
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : затв. наказом М-ва фінансів України від 25 лют. 2000 р. № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : затв. наказом М-ва фінансів України від 10 серп. 2000 р. № 3193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
12. Порядок подання фінансової звітності : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 лют. 2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
13. Листи та роз'яснення ДФС: ЗІР: 102.20.02; 102.25
14. Неприбуткові організації подають фінансову звітність залежно від того, до якої категорії вони належать. URL: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/401311.html>
15. Щодо відповідальності за неподання або несвоєчасне подання фінансової звітності платником податку на прибуток. URL: <http://dp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-315001.html>
16. Щодо необхідності подання Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації до контролюючих органів : лист ДПС від 12 лют. 2020 р. № 553/6/99-00-07-02-02-06/ІПК. URL: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/pisma/gpsu/schodo-neobhidnosti-podannya-1048455.html>

Корисні ресурси для завантаження фінансової звітності:

1. Фінансова звітність. URL: <https://buhgalter911.com/uk/blanki/finansovaya-otchetnost/>
2. Финансовый отчет субъекта малого предпринимательства. Формы №1-м, 2-м. URL: <https://blank.dtk.ua/ru/blank/50>
3. Безверхий К. Порядок складання спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. № 11–12. С. 40–50. URL: <https://er.knugd.edu.ua/bitstream/123456789/5077/1/%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%85%D0%B8%D0%B9.pdf>

2.Теоретичні засади складання річної фінансової звітності

2.1. Умови та критерії обрання форми фінансової звітності

Фінансова звітність – звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства (ст. 1 закону України від 16. 07. 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зі змінами та доповненнями (далі – закон про бухоблік)).

Згідно з ч. 1 ст. 2 закону про бухоблік, цей закон поширюється на всіх юридичних осіб, утворених відповідно до законодавства України, незалежно від їхніх організаційно-правових форм і форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, що зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність. Оскільки неприбуткові організації є юридичними особами, вони зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність у загальнозастосованому порядку (спеціальні нормативні документи для ведення бухгалтерського обліку саме неприбутковими організаціями відсутні).

Відповідно до ст. 17 закону «Про благодійну діяльність та благодійні організації», благодійні організації складають та подають фінансову, статистичну та іншу обов'язкову звітність у порядку, встановленому законом.

Відповідно до ст. 2 закону про бухоблік, підприємства (крім бюджетних установ) можуть належати до мікропідприємств, малих, середніх або великих підприємств. Також визначені критерії, за якими підприємства належать до відповідної категорії.

Принципи складання, форма і склад статей фінансової звітності, вимоги до визнання і розкриття її елементів визначені Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07. 02. 2013 № 73 зі змінами та доповненнями (далі – НП(С)БО 1).

Норми НП(С)БО 1 застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб (далі – підприємств) усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно із законодавством (п. 2 розд. I НП(С)БО 1).

Згідно з п. 1 розд. II НП(С)БО 1, фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (далі – звіт про фінансові результати), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності (форми №№ 1–5). Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» затверджена наказом Міністерства фінансів України від 29. 11. 2000 № 302 «Про Примітки до річної фінансової звітності» (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 28. 10. 2003 № 602) зі змінами та доповненнями.

Пунктом 2 розд. II НП(С)БО 1 передбачено, що для мікропідприємств, малих підприємств, які визнані такими відповідно до закону про бухоблік, **непідприємницьких товариств**, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та підприємств, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, встановлюється *скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати*, форма і порядок складання яких визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 25. 02. 2000 № 39 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24. 01. 2011 № 25) зі змінами та доповненнями (далі – НП(С)БО 25).

Норми П(С)БО 25 застосовують мікропідприємства, малі підприємства, **непідприємницькі товариства**, представництва іноземних суб'єктів господарської ді-

Важливо!

Непідприємницькими товариствами є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками (ст. 85 Цивільного кодексу України). Відповідно до ст. 11 закону «Про благодійну діяльність та благодійні організації», метою благодійних організацій не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних із ними осіб, а також серед працівників таких організацій. Отже, благодійні організації є непідприємницькими товариствами в розумінні Цивільного кодексу України.

яльності та підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат, відповідно до податкового законодавства (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності) (п. 2 розд. 1 П(С)БО 25), зокрема:

1) малі підприємства – юридичні особи, які визнані такими відповідно до закону про бухгалтерський облік. Малими є підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- балансова вартість активів – до 4 мільйонів євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 мільйонів євро;
- середня кількість працівників – до 50 осіб.

Для складання Фінансового звіту малого підприємства використовують форми: ф. № 1-м, ф. № 2-м.

2) мікропідприємства – юридичні особи, які визнані такими відповідно до закону про бухгалтерський облік. Мікропідприємствами є підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- балансова вартість активів – до 350 тисяч євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 700 тисяч євро;
- середня кількість працівників – до 10 осіб.

Для складання Фінансової звітності мікропідприємства використовують форми: ф. № 1-мс, ф. № 2-мс.

Фінансова звітність, що складається та подається відповідно до п. 46.2 ст. 46 ПКУ платниками податку на прибуток та неприбутковими підприємствами, установами та організаціями, є додатком до податкової декларації з податку на прибуток підприємств (далі – декларація) та звіту та є їхньою невід'ємною частиною.

Згідно з п. 48.3 ст. 48 ПКУ податкова декларація повинна містити обов'язкові реквізити, зокрема інформацію про додатки, що додаються до податкової декларації та є її невід'ємною частиною.

Податкова звітність, складена з порушенням норм ст. 48 ПКУ, не вважається податковою декларацією (п. 48.7 ст. 48 ПКУ).

Отже, при поданні платниками податку на прибуток і неприбутковими підприємствами, установами та орга-

нізаціями фінансової звітності слід керуватися нормою п. 46.2 ст. 46 ПКУ, якою передбачено, що фінансова звітність є додатком до декларації (звіту) та є її невід'ємною частиною.

Формою звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 17. 06. 2016 № 553 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 28. 04. 2017 № 469) (далі – звіт), передбачено подання форм фінансової звітності як додатка ФЗ до звіту.

У звіті передбачено відображення поданих до звіту форм фінансової звітності:

- баланс (звіт про фінансовий стан);
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід);
- звіт про рух грошових коштів;
- звіт про власний капітал;
- примітки до річної фінансової звітності;
- фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (баланс, звіт про фінансові результати);
- спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (баланс, звіт про фінансові результати).

Неприбуткові установи, організації, які підпадають під критерії мікропідприємств, малих підприємств, подають скорочену за показниками фінансову звітність (фінансовий звіт малого підприємництва, фінансовий звіт мікропідприємства) у складі балансу і звіту про фінансові результати (форми № 1-м, № 2-м або № 1-мс, № 2-мс).

Підтвердженням подання фінансової звітності разом зі звітом є позначка «+» у звіті у клітинці «ФЗ» у таблицях «Наявність додатків» та «Наявність поданих до звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації додатків – форм фінансової звітності». Неприбуткова організація проставляє позначку у тих графах таблиці, що відповідають назвам форм фінансової звітності, поданої разом зі звітом.

Неприбуткові установи і організації, які протягом звітного року виплачували доходи із джерел походження в Україні нерезидентам, повинні подати декларацію з податку на прибуток, форма якої затверджена наказом Міністерства фінансів України від 20. 10. 2015 № 897 із заповненням рядком 23 і додатком ПН разом зі звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

2. 2. Вимоги до складання фінансової звітності

1. Показники річної фінансової звітності підтверджують результатами попередньо проведеної інвентаризації активів і зобов'язань (ст. 10 закону про бухоблік і п. 12 порядку № 419).

2. Фінансову звітність складають у грошовій одиниці України – **гривні** (ст. 5 закону про бухоблік).

3. Форми скороченої фінансової звітності (ф. № 1-м, 1-мс, ф. № 2-м, 2-мс) складають у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

4. Показники про податок на прибуток, витрати і збитки, вирахування з доходу, вибуття коштів наводять **у дужках** (п. 5 розд. II НП(С)БО 1).

5. При складанні фінансової звітності неприпустимо згортати статті активів і зобов'язань, доходів і витрат, крім випадків, передбачених відповідними П(С)БО (п. 3 розд. IV НП(С)БО 1, п. 5 розд. I НП(С)БО 25).

6. При складанні фінансової звітності дозволяється не наводити статті, за якими відсутня інформація до розкриття. Виняток – випадки, коли така інформація була в попередньому звітному періоді (п. 4 розд. II НП(С)БО 1). Наприклад, сума наданої благодійної (зокрема волонтерської) допомоги у негрошовій формі.

7. Також при складанні повноформатної фінансової звітності можна додавати статті зі збереженням їхніх назви і коду рядка **з переліку додаткових статей** (див. додаток 3 до НП(С)БО 1).

Важливо!

Переліком додаткових статей фінансової звітності передбачена стаття 1526 «Благодійна допомога». Але у зв'язку з тим, що більшість благодійних організацій не підпадають під критерії великих чи середніх підприємств, повноформатна звітність не використовується.

8. При складанні фінансової та податкової звітності використовується правило бухгалтерського обліку:

- принцип бухгалтерського обліку – правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їхніх результатів у фінансовій звітності (бухгалтерський облік та фінансова звітність ґрунтуються, зокрема, на принципі нарахування);
- доходи і витрати відображаються в бухгалтер-

ському обліку та фінансовій звітності у момент їхнього виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів (ст. 4 закону про бухоблік, п. 3 розд. I НП(С)БО 1);

- у звіті про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації **відображаються всі суми доходів та витрат, сформованих за правилами бухгалтерського обліку** (<https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/413505.html>)

9. Фінансову звітність підписує керівник (власник) підприємства або уповноважена особа у визначеному законодавством порядку і бухгалтер або особа, яка забезпечує ведення бухгалтерського обліку підприємства.

У разі коли бухгалтерський облік веде юридична особа, яка провадить діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиту, фінансову звітність підписують керівник підприємства (або уповноважена ним особа), а також керівник аудиторської/бухгалтерської фірми (чи уповноважена ним особа). Такий порядок передбачений ч. 1 ст. 11 закону про бухоблік.

2. 3. Порядок та строки подання фінансової звітності в контролюючі органи

Порядок та строки подання фінансової звітності визначає Порядок № 419.

Фінансову звітність подають органам, до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їхню вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, а також згідно із законодавством – іншим органам та користувачам, зокрема органам державної статистики.

Виключно річну фінансову звітність, передбачену для суб'єктів малого підприємництва (п. 2 Порядку № 419) подають підприємства, для яких ч. 3 ст. 11 закону про бухоблік встановлена скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу та звіту про фінансові результати: мікропідприємства; малі підприємства; непідприємницькі товариства (до яких належать благодійні організації); представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Річну фінансову звітність подають:

- органам, до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їхню вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, а також згідно із законодавством – іншим органам та користувачам, зокрема органам **держав-**

ної статистики – не пізніше 28 лютого наступного за звітним року;

- органам доходів і зборів у строки, передбачені для подання декларації з податку на прибуток підприємств (ст. 49.18.6 ПКУ – подають протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року).

Датою подання фінансової звітності для підприємства вважається день фактичної її передачі за належністю, а у разі надсилання її поштою – дата одержання адресатом звітності, зазначена на штемпелі підприємства зв'язку, що обслуговує адресата.

Датою подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі вважається дата одержання електронного повідомлення про одержання центром збору фінансової звітності такої фінансової звітності.

Важливо!

Фінансову звітність в електронній формі подають до контролюючих органів із дотриманням вимог закону України від 22. 05. 2003 р. № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг».

У разі коли дата подання звітності випадає на неробочий день, термін подання переноситься на перший після вихідного робочий день.

Порядок подання уточненої фінансової звітності

Підприємства можуть подавати уточнену фінансову звітність на заміну раніше поданої фінансової звітності за результатами проведення аудиторської перевірки з метою виправлення самостійно виявлених помилок або з інших причин. Подання та оприлюднення уточненої фінансової звітності здійснюють у такому самому порядку, як і подання та оприлюднення фінансової звітності, що уточнюється.

2. 4. Відповідальність за неподання / несвоєчасне подання фінансової звітності

При неподанні до органу ДФС фінансової звітності разом із декларацією (звітом) як її невід'ємної частини, така податкова звітність не визнається податковою декларацією.

Відповідальність за неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати та сплачувати податки, збо-

ри, податкових декларацій (розрахунків) в органи ДФС передбачена п. 120.1 ст. 120 ПКУ.

Неподання або несвоєчасне подання платником податку на прибуток (неприбутковими підприємствами, установами та організаціями) декларації (звіту), обов'язок подання якої до контролюючих органів передбачено ПКУ, – тягнуть за собою штраф у розмірі 340 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання (п. 120.1 ПКУ). Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, – передбачають штраф в розмірі 1020 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання (роз'яснення ДФС 102.25 ЗІР).

Відповідальність за неподання фінансової звітності в органи державної статистики визначена ст. 164-2 КпАП. До посадових осіб може бути застосований адміністративний штраф (ст. 164-2 КпАП): перше неподання – від 170 до 255 грн; повторне неподання протягом року – від 255 до 340 грн. Вказані штрафи мають право накладати уповноважені особи органів державної статистики.

Нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення не передбачене право органів ДФС складати протоколи про адміністративні правопорушення за неподання або несвоєчасне подання фінансової звітності.

Щодо неподання річної податкової та фінансової звітності у разі відсутності діяльності протягом звітного періоду

Згідно зі ст. 49.2 ПКУ, платник податків зобов'язаний за кожний встановлений ПКУ звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог ПКУ подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є. Цей абзац застосовується до всіх платників податків, зокрема платників, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності.

Отже, неприбуткові установи та організації, визначені п. 133.4 ст. 133 ПКУ, у разі наявності будь-яких показників, які підлягають декларуванню (зокрема показників, які мають нульове значення або підлягають декларуванню у складі фінансової звітності, яку подають разом зі звітом), зобов'язані подавати звіт та форми фінансової звітності у строки, передбачені п. 49.18 ПКУ (детальніше в ІПК від 12. 02. 2020 р. № 553/6/99-00-07-02-02-06/ІПК).

2. 5. Порядок відображення благодійної та гуманітарної допомоги в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності

З метою оподаткування та відображення у звітності (податковій та фінансовій), гуманітарна допомога є складовою частиною благодійної допомоги відповідно до п. 170.7.1 ПКУ.

Ст. 1 закону «Про гуманітарну допомогу» визначено, що гуманітарна допомога є різновидом благодійництва і має спрямовуватися відповідно до обставин, об'єктивних потреб, згоди її отримувачів та за умови дотримання вимог ст. 3 закону України "Про благодійну діяльність та благодійні організації".

Надання благодійної допомоги, зокрема безоплатне постачання товарів/послуг благодійним організаціям, утвореним і зареєстрованим відповідно до законодавства, а також надання такої допомоги благодійними організаціями набувачам (суб'єктам) благодійної допомоги відповідно до законодавства про благодійну діяльність та благодійні організації звільнено від оподаткування ПДВ на підставі пп. 197.1.15 ПКУ.

Пп. 197.1.15 містить додаткові умови щодо звільнення від оподаткування ПДВ операцій з надання благодійної допомоги, серед яких:

1) обов'язок юридичних осіб-набувачів благодійної допомоги вести бухгалтерський та оперативний облік надходження, зберігання, розподілу та використання благодійної допомоги у вигляді товарів, робіт, послуг, а також звітність за встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики, формою, яку надсилають контролюючим органам.

Юридичні особи-набувачі благодійної допомоги самостійно визначають порядок аналітичного обліку операцій, пов'язаних із благодійною допомогою, відкривають відповідні рахунки.

2) юридичні особи-набувачі благодійної допомоги у своїй річній фінансовій звітності відображають:

- у бухгалтерському балансі – окремо кошти (товари, роботи, послуги), отримані як благодійну допомогу;
- у звіті про прибутки та збитки – окремо вартісну величину отриманої благодійної допомоги.

У додатку (коментарі) до річного звіту роблять необхідні пояснення щодо зазначених показників діяльності, пов'язаної з благодійною допомогою.

Важливо!

Нагадаємо: у додатку 3 НП(С)БО 1 передбачені додаткові статті, серед яких – благодійна допомога за кодом 1562.

Порядком бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги передбачено (п. 1.7), що отримувачі та набувачі гуманітарної допомоги в примітках (поясненнях) до річного фінансового (бухгалтерського) звіту наводять інформацію про види і вартість одержаної гуманітарної допомоги та її використання за цільовими напрямками.

Коментарі:

Бухгалтерський баланс, звіт про прибутки та збитки та примітки до фінансової звітності є складовими частинами повноформатної фінансової звітності, яку подають великі та середні підприємства за відповідними критеріями. Більшість благодійних організацій подає скорочену фінансову звітність, яка не передбачає додаткових статей. Постає питання про потребу благодійними організаціями, які подають скорочену фінансову звітність, розкрити у фінансовій звітності інформацію щодо обсягів отримання та розповсюдження гуманітарної та благодійної допомоги, згідно з вимогами ст. 197.1.15 ПКУ.

Поради: п. 2 розд. II НП(С)БУ 1 передбачено, що підприємства та організації, для яких встановлена скорочена за показниками фінансова звітність, самостійно визначають доцільність подання фінансової звітності за формами, визначеними НП(С)БО 1. Благодійні організації самостійно визначають податкові ризики та приймають відповідне рішення стосовно вибору форм фінансової звітності. Обґрунтування вибору форми фінансової звітності необхідно відобразити в обліковій політиці.

Для бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних із благодійною допомогою, юридичні особи-набувачі благодійної допомоги користуються планом рахунків та інструкцією, що діють в Україні (ст. 197.1.15 ПКУ).

Надходження активів (грошових коштів, товарів, іншого майна) та їхня передача набувачам благодійної допомоги отримувачами благодійної допомоги в бухгалтерському обліку відображається відповідно до пунктів 1.2 і 1.3 Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 14 грудня 1999 р. № 298 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0915-99#Text>) (див. лист

Міністерства фінансів України № 04220-95 від 25. 07. 2003, URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/126071__126071).

Відповідно до п. 1.2. та 1.3. Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, одержану гуманітарну допомогу у вигляді грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей отримувач відображає за дебетом рахунків обліку грошових коштів, товарів, запасів та іншого майна в кореспонденції із рахунком 48 "Цільове фінансування і цільові надходження". Таким самим записом отримана гуманітарна допомога у вигляді грошових коштів і товарно-матеріальних цінностей відображається і набувачами.

Вартість гуманітарної допомоги, одержаної у вигляді виконання робіт, надання послуг, набувачі відображають за дебетом рахунку 23 "Виробництво" у кореспонденції з рахунком 48 із одночасним відображенням цих витрат за кредитом рахунку 74 "Інші доходи", субрахунком 745 "Дохід від безоплатно одержаних активів" і дебетом рахунку 48.

Якщо виконані роботи гуманітарної допомоги мають капітальний характер (будівництво, спорудження), то їхня вартість відображається за дебетом рахунку 15 "Капітальні інвестиції" і кредитом рахунку 48.

Передача набувачу гуманітарної допомоги у вигляді грошових коштів і товарно-матеріальних цінностей відображається за дебетом рахунку 48 у кореспонденції з рахунками обліку грошових коштів, товарів, запасів та іншого майна.

Відповідно до закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", економічною вигодою є потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів. До потенційної можливості отримання грошових коштів від використання активів також належить і можливість зменшення в результаті використання активів витрачання грошових коштів та їхніх еквівалентів. Відповідно до статті 11 закону України "Про гуманітарну допомогу", наказом Міністерства фінансів України від 14. 12. 99 № 298 затверджено Порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, згідно з яким гуманітарна допомога до її передачі набувачу відображається отримувачем у складі відповідних активів (лист Міністерства фінансів України «Щодо деяких питань бухгалтерського обліку» № 31-34020-20-27/25329 від 22. 09. 2010, URL: https://taxlink.ua/ua/tax_explained/31-34020-20-2725329-vid-22092010/#hqc=Ytr6lbs)

Детально бухгалтерські проводки отримання та розповсюдження благодійної допомоги та приклади відображення в фінансовій звітності див. в розділі 3.

Важливо!

Контроль за отриманням, зберіганням, розподілом благодійної допомоги у вигляді товарів, робіт, послуг здійснюють місцеві органи виконавчої влади, а за їхнім цільовим використанням – місцеві органи виконавчої влади та контролюючі органи.

2. 6. Особливості формування фінансових результатів у бухгалтерському обліку благодійних організацій

Благодійні організації мають право здійснювати господарську діяльність без мети одержання прибутку, що сприяє досягненню їхніх статутних цілей (ч. 4 ст. 16 закону № 5073).

Всі активи, що надходять неприбутковій благодійній організації (серед іншого й те, що вона заробляє від своєї господарської діяльності), іде на фінансування її діяльності або на утримання.

Отже, отримання прибутку – не мета діяльності благодійної організації. Але цілком можливо, що в якомусь періоді доходів буде більше (тобто буде позитивна різниця між доходами та витратами), а будуть витрачені вони лише в наступному періоді. Тож за якийсь період в бухгалтерському обліку може виникнути прибуток. Приклади: нараховані відсотки банку, дохід від курсових різниць, доходи від господарської (підприємницької) діяльності.

Або ж навпаки, витрат більше, ніж доходів у поточному періоді, і перекриються такі витрати-збитки лише в наступних періодах. Для прикладу: отримання цільового фінансування та визнання доходів після понесених витрат (затримка в отриманні цільового фінансування).

Отже, у неприбуткових організацій іноді може виникати тимчасова позитивна чи негативна різниця між отриманими доходами та понесеними витратами. Однак така позитивна різниця (прибуток) усе одно направляється на фінансування діяльності організації в майбутньому, а не розподіляється між засновниками.

Отже, перевищення доходів над витратами неприбуткової організації за підсумками податкового (звітного) періоду не є підставою для виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій такої організації

за умови, що отримані неприбутковою організацією доходи (прибутки) у законодавчо встановленому порядку у межах статутної діяльності використовуються (будуть використані) цією організацією виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (пп. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу), та не здійснюватиметься розподіл доходів (прибутків) або їхньої частини серед засновників (учасників), членів таких організацій, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних із ними осіб (пп. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

У разі недотримання неприбутковою організацією вимог, встановлених п. 133.4 ст. 133 Кодексу, така організація підлягає виключенню з Реєстру неприбуткових установ та організацій з визначенням податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств згідно з

підпунктами 133.4.3 та 133.4.4 п. 133.4 ст. 133 Кодексу (індивідуальна податкова консультація від 16. 10. 2019 р. № 784/6/99-00-07-02-02-15/ІПК, URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/IPK11166.html).

2. 7. Порядок відображення курсових різниць у фінансовій звітності

Відповідно до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів", визначення курсових різниць на дату здійснення розрахунків та на дату балансу проводиться за монетарними статтями в іноземній валюті. Відповідно до закону України "Про гуманітарну допомогу", гуманітарна допомога у вигляді іноземної валюти має бути використана за цільовим призначенням. Отже, цільове фінансування визнається монетарною статтею в сумі валютних коштів на рахунку (рахунках) отримувача (див. лист Міністерства фінансів України № 04220-95 від 25. 07. 2003, URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/126071_126071).

Наразі існує два підходи до відображення курсових різниць у бухгалтерському обліку неприбуткових організацій:

1. Згідно з ПСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» (цей підхід є офіційним та підтримується багатьма експертами та аудиторамі), позитивні операційні курсові різниці включаються до доходів (Кт 714), а від'ємні операційні курсові різниці включаються до витрат (Дт 945). Відповідно, операційні курсові різниці відображаються у звіті про фінансові результати як «інші операційні доходи» або «інші операційні витрати», неопераційні курсові різниці відображаються у складі «інших доходів» та «інших витрат». У такому випадку працює концепція, що не всі доходи благодійної організації є цільовими: курсові різниці, орендна плата, роялті, проценти, доходи від підприємницької діяльності мають відображатися згідно з правилами та стандартами бухгалтерського обліку, що, як правило, призводить до числової нерівності доходної та витратної частини (звичайно, у разі, коли ці доходи не були витрачені у звітному періоді), у звіті про фінансові результати та, відповідно, у звіті про використання доходів (прибутків)

Важливо!

Контроль за отриманням, зберіганням, розподілом благодійної допомоги у вигляді товарів, робіт, послуг здійснюють місцеві органи виконавчої влади, а за їхнім цільовим використанням – місцеві органи виконавчої влади та контролюючі органи.

Поради практиків:

Аналіз бухгалтерських проводок та фінансової звітності благодійних організацій показує, що більшість організацій не відображають перевищення доходів над витратами в фінансовій звітності, а відповідні перевищення спрямовують на збільшення залишків на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». Такий підхід можливий за умови наявності відповідного рішення правління або іншого уповноваженого органу відповідно до умов статуту.

Застереження:

Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30. 11. 99 р. № 29 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>) не передбачає кореспонденцію рахунків 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» та 44 «Прибуток та збитки».

неприбуткової організації. Але, у будь-якому випадку, всі нецільові доходи витрачаються на статутні цілі організації. Експертна інформація про відображення курсових різниць у обліку за посиланням: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/november/issue-89/article-22885.html>.

- Практичний підхід базується на концепції: всі доходи неприбуткової організації є цільовими. При такому підході буде досягнута рівність між доходною та витратною частиною у звітах. Цільове фінансування, як зазначалося вище, визнається монетарною статтею в сумі валютних коштів, відповідно, курсові різниці – цільовим фінансуванням. Отже, рахунок 48 «Цільове фінансування та цільові надходження» корегується на курсові різниці на дату балансу і дату закінчення проєкту. Такий підхід визнають експерти, зокрема цьому присвячена стаття в офіційному виданні фіскальної державної служби України, у якій ідеться про таку організацію ведення бухгалтерського обліку у неприбутковій організації (ознайомитись можна за посиланням: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100007026-zvitnist-nepributkivtsiv?issue=5632>).

Практичність цього підходу в тому, що сума валютних коштів на рахунку цільового фінансування в гривневому еквіваленті має дорівнювати залишку на гривневому рахунку, відповідно сальдо 48 рахунку після закінчення проєкту дорівнює нулю. Доцільність цього методу підтверджується іноді і умовами грантових угод, де донор прописує вимогу використання курсових різниць на цілі проєкту.

Важливо! Будь-який обраний вами підхід має бути зафіксований у обліковій політиці та у фінансових політиках та процедурах неприбуткової організації, і, що дуже важливо, має бути відображеним у бухгалтерському обліку будь-якого іншого доходу, відмінного від цільового фінансування.

2. 8. Відповідність показників звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації та звіту про фінансові результати (форма 2-м / 2-мс)

Як уже зазначалося вище в цьому матеріалі, фінансова звітність подається в обов'язковому порядку разом зі звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації. Загальні показники доходів та витрат обох звітів мають збігатися, оскільки обидва звіти заповнюються за принципом нарахувань, але з різницею у деталізації статей та групуванні показників: (<http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100007026-zvitnist-nepributkivtsiv>).

Корисна порада щодо контролю суми адміністративних витрат: якщо звіт про фінансові результати заповнюється згідно з ПСБО 25, то проконтролювати свої адміністративні витрати або спланувати ліміт адміністративних витрат на наступний рік можна за формулою:

Сума за Дт 92 < 20% суми рядка 2280 форми 2 мс.

Якщо звіт про фінансові результати складений за НП СБО 1:

Сума рядка 2130 форми 2 < 20% суми рядків (2000+2120+2200+2220+2240) форми 2.

ЗІР, категорія 102.4

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності (таблиця 1, таблиця 2), приклад заповнення фінансової звітності (форма 1-м, форма 2-м)

Таблиця 1

Заповнення балансу малого підприємства (ф. № 1-м) з урахуванням особливостей діяльності благодійних організацій

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки
АКТИВ				
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	Відображають вартість об'єктів, віднесених до складу нематеріальних активів До підсумку балансу включають залишкову вартість, яку визначають як різницю між первісною вартістю та сумою накопиченої амортизації, що наводять у дужках. Тобто відображають різницю рядків 1001 та 1002		
Первісна вартість	1001	Первісна (переоцінена) вартість об'єктів нематеріальних активів (вартість вебсайту, роялті тощо	Дт субрахунків рахунка: 12 «Нематеріальні активи»	Віднесення до складу нематеріальних активів здійснюється на підставі П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» та умов договорів, за якими організація набуває права власності на відповідний об'єкт нематеріальних активів
Накопичена амортизація	1002	Сума накопиченої амортизації нематеріальних активів (її наводять у дужках)	Кт субрахунку: 133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»	

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки
Незавершені капітальні інвестиції	1005	Вартість незавершених на дату балансу капітальних інвестицій у необоротні активи на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів (зокрема необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, й устаткування для монтажу), виконані роботи гуманітарної та благодійної допомоги, що мають капітальний характер (будівництво, спорудження (п. 1.2. Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги)	Дт субрахунку: 151 «Капітальне будівництво»; 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»; 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів»; 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	Бухгалтерський облік незавершених капітальних інвестицій в необоротні матеріальні активи регулюється нормами П(С)БО 7 та р. 9 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів.
Основні засоби:	1010	Відображають різницю рядків 1011 та 1012		
Первісна вартість	1011	Первісна (переоцінена) вартість об'єктів основних засобів, інших необоротних активів, отриманих (придбаних) за договорами дарування, уведени за рахунок гуманітарної допомоги в експлуатацію об'єкти основних засобів (п. 1.5. Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги)	Дт субрахунків рахунка: 10 «Основні засоби»; 11 «Інші необоротні матеріальні активи»	Критерії віднесення матеріальних цінностей до необоротних матеріальних активів регулюється нормами П(С)БО 7 та Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки
Знос	1012	Сума зносу (її наводять у дужках)	Кт субрахунку: 131 «Знос основних засобів»; 132 «Знос інших	
Усього за розділом I	1095	Сума рядків 1000, 1005, 1010, рядки 1020, 1030, 1090 благодійними організаціями не заповнюються		
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	Вартість гуманітарної та благодійної допомоги у вигляді товарно-матеріальних цінностей, вартість ТМЦ, придбаних для використання в статутній діяльності (рах. 20, 22) Вартість гуманітарної допомоги, одержаної у вигляді виконання робіт, надання послуг (рах. 23) (п. 1.2. Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги)	Дт субрахунків рахунка: 20 «Виробничі запаси»; 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»; 23 «Виробництво»	Критерії віднесення активів до запасів визначені П(С)БО 9 «Запаси»
Зокрема готова продукція	1103	Готова продукція, у якій наводять собівартість виробів на складі, обробка яких закінчена та які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками та відповідають технічним умовам і стандартам	Дт субрахунків рахунка: 26 «Готова продукція»	

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	Заборгованість покупців або замовників за реалізовану їм продукцію, товари, роботи чи послуги	Дт субрахунків рахунка: 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»; 37 «Розрахунки з різними дебіторами»	Важливо: поточна дебіторська заборгованість включається до підсумку балансу за її фактичною сумою (ст. 7 П (С)БО 25)
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	Визнана дебіторська заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності	Дт субрахунку: 378 «Розрахунки з державними цільовими фондами»; 641 «Розрахунки за податками»; 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»; 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»; 652 «За соціальним страхуванням»	
Зокрема з податку на прибуток	1136	Дебіторську заборгованість із податку на прибуток у звіті наводять окремо	Дт субрахунку: 641 (відповідний субрахунок)	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	Заборгованість дебіторів, яка не включена до інших статей дебіторської заборгованості	Дт субрахунків рахунка: 37 «Розрахунки з різними дебіторами» (крім субрахунку 378); 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»; 68 «Розрахунки за іншими операціями»; 654 «За індивідуальним страхуванням»; 655 «За страхуванням майна»	

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки
Гроші та їхні еквіваленти:	1165	Готівка в касі, гроші на поточних й інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей. У цій статті наводять кошти в національній або іноземних валютах. Кошти, які не можна використати для операцій протягом року, починаючи з дати балансу, або протягом операційного циклу внаслідок обмежень, виключають зі складу оборотних активів і відображають як необоротні активи	Дт рахунків: 30 «Готівка»; 31 «Рахунки в банках»; 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»; 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»; 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті»; 351 «Еквіваленти грошових коштів» (у нацвалюті та іноземній валюті)	
Витрати майбутніх періодів	1170	Витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів	Дт 39 «Витрати майбутніх періодів»	
Інші оборотні активи	1190	Суми оборотних активів, які не включені до згаданих вище статей розділу «Оборотні активи». У цій статті наводять, зокрема, вартість грошових документів і сальдо субрахунку 643 «Податкові зобов'язання»	Дт субрахунку: 331 «Грошові документи в національній валюті»; 332 «Грошові документи в іноземній валюті»; 643 «Податкові зобов'язання»	

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки
Усього за розділом II	1195	Сума рядків 1100, 1125, 1135, 1165, 1170, 1190, рядки 1110, 1160 благодійними організаціями не заповнюються		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	Вартість необоротних активів і груп вибуття, які утримують для продажу	Дт рахунка: 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»
Баланс	1300	Сума рядків 1095, 1195, 1200		
ПАСИВ				
I. Власний капітал				
Додатковий капітал	1410	1) Сума дооцінки необоротних активів; 2) вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юр- або фізосіб необоротних активів	Кт рахунка: 411 "Дооцінка (уцінка) основних засобів"; 412 "Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів"; 424 "Безоплатно одержані необоротні активи"	Залишок додаткового капіталу зменшується на суму визнаного доходу протягом строку корисного використання безоплатно одержаних об'єктів необоротних активів
Усього за розділом I	1495	Сума рядку 1410, рядки 1400, 1415, 1420, 1425 не заповнюються		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	Сума залишків коштів цільового фінансування та цільових надходжень, отриманих із бюджету й інших джерел	483 "Благодійна допомога"; 484 "Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень"	

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки

III. Поточні зобов'язання

Короткострокові кредити банків	1600	Сума поточних зобов'язань перед банками щодо отриманих від них короткострокових позик. Зобов'язання за кредитами банків наводять у балансі з урахуванням належної на кінець звітного періоду до сплати суми процентів за їхнє користування	Кт субрахунків рахунка: 60 «Короткострокові позики»; 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» (у частині нарахованих банківських відсотків)	
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	Суми зобов'язань, що утворилися як довгострокові, але з дати балансу підлягають погашенню протягом 12 місяців		
За товари, роботи, послуги	1615	Сума заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи й отримані послуги	Кт субрахунку: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»; 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	
За розрахунками з бюджетом	1620	Заборгованість за всіма видами платежів до бюджету, включаючи суму податку з доходів	Кт субрахунку: 641 «Розрахунки за податками»; 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	
Зокрема з податку на прибуток	1621	Поточна кредиторська заборгованість із податку на прибуток	Кт субрахунку: 641 «Розрахунки за податками» (у частині податку на прибуток)	

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків (рахунки благодійної організації)	Примітки
За розрахунками з оплати праці	1630	Заборгованість за нарахованою, але не виплаченою, а також депонованою зарплатою	Кт субрахунків рахунка: 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	
Доходи майбутніх періодів	1665		Кт рахунка: 69 «Доходи майбутніх періодів»	
Інші поточні зобов'язання	1690	Суми зобов'язань, які не входять до інших статей, наведених у розділі «Поточна кредиторська заборгованість», зокрема заборгованість за одержаними авансами	Кт субрахунку: 372 «Розрахунки з підзвітними особами»; 681 «Розрахунки за авансами одержаними»; 682 «Внутрішні розрахунки»; 683 «Внутрішньогосподарські розрахунки»; 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»; 644 «Податковий кредит»	
Усього за розділом III	1695	Сума рядків 1600, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1665, 1690. Рядок 1621 не бере участі в розрахунку підсумкової суми по р. III		
Розділ IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, які утримують для продажу, що визначають відповідно до П(С)БО 27	Кт субрахунку: 680 «Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу»	
Баланс	1900	Сума рядків 1495, 1595, 1695, 1700		

Таблиця 2

Заповнення звіту про фінансові результати малого підприємства (ф. № 2-м) з урахуванням особливостей діяльності благодійних організацій

Назва статті	Код рядка	Зміст статті	Джерело інформації (оборот за рахунками з початку року)		
			План рахунків загальний	Норма П(С)БО	Примітки
1	2	3	4	5	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг без непрямих податків і зборів та інших вирахувань із доходу	Оборот за: 701 "Дохід від реалізації готової продукції"; 702 "Дохід від реалізації товарів"; 703 "Дохід від реалізації робіт і послуг". Мінус оборот за Кт 704 «Вирахування з доходу»	п. 5.1 НП(С)БО 25	
Інші операційні доходи	2120	Суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття тощо	Оборот за: 711 "Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти"; 712 "Дохід від реалізації інших оборотних активів"; 713 "Дохід від операційної оренди активів"; 714 "Дохід від операційної курсової різниці"; 715 "Одержані штрафи, пені, неустойки"; 716 "Відшкодування раніше списаних активів"; 717 "Дохід від списання кредиторської заборгованості"; 718 "Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів" (узагальнюється інформація про доходи від безоплатно одержаних оборотних активів (окрім фінансових інвестицій) і доходи від цільового фінансування, пов'язаного з операційною діяльністю); 719 "Інші доходи від операційної діяльності"	п. 5.2 НП(С)БО 25	

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	Зміст статті	Джерело інформації (оборот за рахунками з початку року)		
			План рахунків загальний	Норма П(С)БО	Примітки
Інші доходи	2240	Доходи у вигляді дивідендів, відсотків, доходів від участі в капіталі й інші доходи, отримані від фінансових інвестицій; доходи від реалізації фінансових інвестицій; доходи від неопераційних курсових різниць; інші доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства	Оборот за: Дт 72 «Дохід від участі в капіталі»; 73 «Інші фінансові доходи»; 74 «Інші доходи»	П.5.3 НП(С)БО 25	
Разом доходи	2280	Сума рядків 2000 + 2120 + 2240			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Показують виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів, визначену відповідно до П(С)БО 16 «Витрати», п. 1.3 Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги	Оборот за: Кт 23 «Виробництво»; 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»; 902 «Собівартість реалізованих товарів»; 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»	п. 5.4 НП(С)БО 25	Дані в рядку 2050 указують в дужках

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	Зміст статті	Джерело інформації (оборот за рахунками з початку року)		
			План рахунків загальний	Норма П(С)БО	Примітки
Інші операційні витрати	2180	Наводять адміністративні витрати, витрати на збут, а також собівартість реалізованих оборотних активів (окрім готової продукції, товарів і фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і сума списаних безнадійних боргів; втрати від знецінення виробничих запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні санкції; відрахування для забезпечення відшкодування наступних операційних витрат; інші витрати, що пов'язані з операційною діяльністю підприємства	Дт рахунка: 92 «Адміністративні витрати»; 93 «Витрати на збут»; 949 «Інші витрати операційної діяльності»	п. 5.5 НП(С)БО 25	Дані в рядку 2180 указують у дужках. У цій статті також відображають належну до сплати за звітний період відповідно до законодавства суму податків і зборів
Інші витрати	2270	Відображають витрати на сплату процентів й інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями; втрати від участі в капіталі; собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від операційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; інші витрати, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства	Дт рахунка: 95 «Фінансові витрати»; 96 «Втрати від участі в капіталі»; 97 «Інші витрати»	п. 5.6 НП(С)БО 25	Дані в рядках 2270, 2285 указують у дужках

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Назва статті	Код рядка	Зміст статті	Джерело інформації (оборот за рахунками з початку року)		
			План рахунків загальний	Норма П(С)БО	Примітки

Разом витрати	2285	Сума рядків 2050 + 2180 + 2270			
Фінансовий результат до оподаткування	2290	Різниця між доходами та витратами підприємства	Різниця рядків 2280 – 2285	п. 5.7 НП(С)БО 25 Дані в рядку 2290 указують у дужках, якщо фінансовий результат до оподаткування – збиток	
Податок на прибуток	2300	Суму податку на прибуток, яку визнають у розмірі податку на прибуток за звітний період	Оборот за операціями: Дт 98 «Податок на прибуток»; Кт 64 «Податок на прибуток»	Дані в рядку 2030 указують у дужках	

Примітка 7.					
Чистий прибуток (збиток)	2350	Чистий прибуток або чистий збиток – різниця між сумою фінансового результату до оподаткування та сумою витрат із податку на прибуток	Різниця рядків 2290 – 2300 п. 5.9 НП(С)БО 25	п. 5.8 НП(С)БО 25 Дані в рядку 2350 указують у дужках, якщо отримано збиток	

Розглянемо заповнення фінансової звітності на прикладі

Доходи (прибутки) благодійної організації «Метелик» за 2020 р. (код неприбутковості 0036), створеної у січні 2020 року:

- внески від засновників – 100 000 грн.;
- внески від благодійників у вигляді безповоротної фінансової допомоги та благодійних пожертв – 200 000 грн.;
- внески благодійників у вигляді майна – 30 000 грн.;
- гуманітарна допомога (у вигляді ТМЦ) – 70 000 грн.;
- гуманітарна допомога у вигляді робіт, послуг – 45 000 грн.;
- гуманітарна допомога у вигляді основних засобів – 40 000 грн.;
- пасивні доходи – 5 000 грн.;

Витрати благодійної організації за 2020 р.:

- надання благодійної допомоги у вигляді ТМЦ – 48 500 грн.
(за рахунок безповоротної фінансової допомоги);
- надання нецільової (у грошових коштах) благодійної допомоги – 5 000 грн.
(за рахунок внесків засновників);
- передано гуманітарної допомоги у вигляді ТМЦ кінцевим набувачам – 35 000 грн.;
- використано гуманітарної допомоги у вигляді ТМЦ в статутній діяльності – 10 000 грн.;
- утримання неприбуткової організації (адміністративні витрати) 3 000 грн.
(за рахунок внесків засновників та пасивних доходів);
- витрати, пов'язані зі статутною діяльністю: проведення заходу (семінар, тренінг), експертна підтримка – 30 000 грн. (за рахунок безповоротної фінансової допомоги); канцтовари для учасників семінарів – 2 000 грн.;
- придбане офісне обладнання – 25 000 грн.;
- створений вебсайт (нематеріальний актив) – 32 000 грн.;
- грантова підтримка інших благодійних організацій – 20 000 грн.
(за рахунок внесків засновників);
- банківське обслуговування – 4 000 грн. (за рахунок пасивних доходів);
- придбане програмне забезпечення для подання звітності – 3 000 грн.
(за рахунок безповоротної фінансової допомоги);
- нарахована та виплачена заробітна плата адміністративно-управлінському персоналу – 10 000 грн. (за рахунок безповоротної фінансової допомоги).

Таблиця 3

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.	Бухгалтерський облік	
			Д-т	К-т
1	Отримані на поточний банківський рахунок внески засновників	100 000	311	483.1
2	Отримана на поточний банківський рахунок безповоротна фінансова допомога	200 000	311	483.2
3	Отримано від благодійників майно (основні засоби) на безоплатній основі	30 000	152	424
4	Отримана гуманітарна допомога у вигляді ТМЦ	70 000	20	483.3
5	Отримана гуманітарна допомога у вигляді основних засобів	40 000	152	483.3
6	Отримана гуманітарна допомога у вигляді робіт, послуг	45 000	23	483.3
7	Визнана доходом гуманітарна допомога у вигляді робіт, послуг	45 000	483.3	745
8	Оплата рахунку постачальника за ТМЦ	48 500	631	311
9	Оприбутковані ТМЦ	48 500	20	631
10	Передані безоплатно ТМЦ у вигляді благодійної допомоги отримувачам благодійної допомоги	48 500	949	20
11	Визнана доходом безповоротна фінансова допомога	48 500	483.2	718
12	Передана гуманітарна допомога у вигляді ТМЦ кінцевим набувачам	35 000	483.3	20
13	Використана гуманітарна допомога у вигляді ТМЦ в статутній діяльності	10 000	23	20
14	Визнана доходом гуманітарна допомога	10 000	483.3	745
15	Перераховано постачальнику за офісну техніку (основні засоби)	25 000	631	311
16	Оприбуткована офісна техніка	25000	152	631
17	Введено в експлуатацію майно, отримане безоплатно від благодійників, у вигляді гуманітарної допомоги та придбане за кошти безповоротної фінансової допомоги	95 000	10	152
18	Сформовано фонд для нарахування зносу	25 000	483.2	69
		40 000	483.3.	69
		30 000	424	69
20	Визнана доходом безповоротна фінансова, гуманітарна допомога та майнові внески благодійників в сумі нарахованого зносу	2 500	69	718
		4 000	69	745
		3 000	69	745
21	Перераховані кошти підряднику за договором послуги створення вебсайту	32 000	631	311
22	Оприбуткований нематеріальний актив (вебсайт)	32 000	154	631

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.	Бухгалтерський облік	
			Д-т	К-т
23	Введено в експлуатацію нематеріальний актив	32 000	125	154
24	Створений фонд для нарахування зносу	32 000	483.2	69
25	Нараховано знос на введений в експлуатацію нематеріальний актив	3 200	92	133
26	Визнана доходом безповоротна фінансова допомога в сумі нарахованого зносу на придбаний нематеріальний актив	3 200	69	718
27	Перераховано благодійним організаціям безповоротну фінансову допомогу (надання мінігрантів)	20 000	377.1	311
28	Затверджені звіти від благодійних організацій-отримувачів безповоротної фінансової допомоги	15 000	949	377.1
29	Визнана доходом безповоротна фінансова допомога в сумі затверджених звітів організацій-отримувачів мінігрантів	15 000	483.1	718
30	Нараховані та отримані банківські відсотки на залишки коштів на поточному рахунку	5 000 5 000	373 311	791 373
31	Нараховані та сплачені послуги за банківське обслуговування (за рахунок пасивних доходів)	4 000	92	311
32	Оплачені експертні послуги за проведення семінару на безоплатній основі для цільової групи – отримувачів благодійної допомоги	30 000	631	311
33	Підписано акт наданих послуг із виконавцем послуг	30 000	949	631
34	Визнана доходом безповоротна фінансова допомога в сумі отриманих послуг	30 000	483.2	718
35	Оплачені комунальні послуги (1 000 грн. за рахунок пасивних доходів, 2 000 грн. – за рахунок внесків засновників)	3 000	631	311
36	Зарахована до складу адміністративних витрат сума сплачених комунальних послуг (оренда, зв'язок, прибирання та інші послуги відповідно до П(С)БО 16 «Витрати»)	3 000	92	631
37	Визнано доходом внески засновників у сумі нарахованих та сплачених комунальних послуг	2 000	483.1	718
38	Сплачено за програму Me.doc (За рік) – в липні 2020 р.	3 000	631	311
39	Віднесено на витрати майбутніх періодів витрати на придбання програми по створенню звітності	3 000	39	631
40	Станом на 31. 12. 2020 р. частково витрати майбутніх періодів списано на поточні витрати	1 500	92	39
41	Визнано доходом безповоротна фінансова допомога на суму витрат на придбання програми Me.doc	1 500	483.2	718

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.	Бухгалтерський облік	
			Д-т	К-т
42	Виплачена нецільова благодійна допомога у грошовому вигляді за рішенням уповноваженого органу	4 598	377.2	311
43	Утримано ПДФО (2940 грн. – сума неоподатковуваної ПДФО благодійної допомоги у 2020 році $(5000-2940)*18\%$)	371	377.2	641
44	Утримано ВЗ із суми нецільової благодійної допомоги $(5000-2940)*1,5\%$	31	377.2	642
45	Сплачено ПДФО та ВЗ із суми нецільової благодійної допомоги	402	641 642	311
46	Віднесена на зменшення суми сума виплаченої нецільової благодійної допомоги	5 000	483.1	377.2
47	Нараховано заробітну плату адміністративно-управлінському персоналу	10000	92	661
48	Нараховано ЄСВ (єдиний соціальний внесок – 22 %)	2200	92	651
49	Утримано ПДФО (податок на доходи фізичних осіб – 18 %)	1800	661	641
50	Утримано ВЗ (військовий збір 1,5 %)	150	661	642
51	Сплачено ЄСВ	2200	651	311
52	Сплачено ПДФО (утриманий із заробітної плати)	1800	641	311
53	Сплачено ВЗ	150	642	311
54	Виплачена заробітна плата	8050	661	311
55	Визнано доходом безповоротну фінансову допомогу в сумі нарахованої заробітної плати та ЄСВ (22 %)	12200	483.2	718
56	Придбано канцтовари для учасників семінару	2000	20	631
57	Оплачений рахунок за канцтовари для учасників семінару	2000	631	311
58	Списані канцтовари відповідно до кошторису на проведення заходу та відповідно до кількості учасників	2000	949	20
59	Визнано доходом безповоротну фінансову допомогу в сумі придбаних та списаних канцелярських товарів для учасників тренінгу	2000	483.2	718
60	За результатами звітного періоду:	33 400	791	92
	- списані адміністративні витрати на фінансовий результат;	95 500	791	949
	- списані витрати операційної діяльності на фінансовий результат	55 000	791	23
61	За результатами звітного періоду: списання пасивних доходів;	5 000	373	791
	- списані доходи від оборотних активів на фінансовий результат;	116 900	718	791
	- списані доходи від необоротних активів на фінансовий результат	62 000	745	791

Додаток 1

до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
	КОДИ		
Підприємство БО «Метелик»	за ЄДРПОУ	3333333	
Територія <u>Україна</u>	за КОАТУУ	804000000	
Організаційно-правова форма господарювання_ <u>Благодійна організація</u>	за КОПФГ	845	
Вид економічної діяльності <u>Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н.в.і.г.</u>	за КВЕД	88.99	
Середня кількість працівників, осіб_2			
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком. Адреса, телефон: 01010, м. Київ, вул. Київська 12, оф. 18, номер телефону: (097) 555-44-55.			

1. Баланс на 31 грудня 2020 р. Форма № 1-м

Код за ДКУД	1801006
-------------	---------

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи	1000		
Нематеріальні активи	1000		28,8
Первісна вартість	1001		32,0
Накопичена амортизація	1002	()	(3,2)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010		85,5
первісна вартість	1011		95,0
Знос	1012	()	(9,5)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		114,3
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100		25 ,0
зокрема готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		
зокрема з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		5,0
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їхні еквіваленти	1165		120,3
Витрати майбутніх періодів	1170		1,5
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		154,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300		266,1

3. Практичні засади складання річної фінансової звітності

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		151,8
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615		
за розрахунками з бюджетом	1620		
зокрема з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за доходи майбутніх періодів	1665		114,3
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		266,1

2. Звіт про фінансові результати за 2020 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Інші операційні доходи	2120	183,9	
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	183,9	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(55,0)	()
Інші операційні витрати	2180	(128,9)	()
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(183,9)	()
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	-	
Податок на прибуток	2300	()	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	-	

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

info@ufb.org.ua

(044) 279-12-62

провулок Михайлівський, 9А, кв. 51

<https://ufb.org.ua/>